AI Skole · aiskole.dk

Årsplan for 8. klasse

To færdige forløb: Tjek en nyhed: lateral læsning og Dine data og AI.

Udskoling: vi dokumenterer

Indhold

1. Årsplan og tilpasning
2. Forløb 1: lærervejledning
3. Elevark til forløb 1
4. Forløb 2: lærervejledning
5. Elevark til forløb 2

Gratis at printe og bruge i undervisningen. Tjek altid skolens regler for AI, før eleverne bruger et værktøj, og skriv aldrig personoplysninger ind i en AI.

Årsplan 8. klasse

Forløb	Fag	Mål	Omfang
Tjek en nyhed: lateral læsning Efterår, uge 38–42	Dansk og samfundsfag	• Tjekke en påstand i fire trin • Bruge lateral læsning • Skrive en dokumenteret konklusion	4 lektioner, ca. 205 min.
Dine data og AI Forår, uge 10–14	Samfundsfag og teknologiforståelse	• Forklare, hvad personoplysninger er • Tjekke, hvad en tjeneste gør ved data • Lave regler for eget og klassens brug af AI	4 lektioner, ca. 195 min.

Tilpas undervejs

- Flyt forløbene, så de passer til din plan. De kræver ikke bestemte uger.
- Brug afsnittet «Tilpas undervejs» i hvert forløb, hvis klassen går langsomt eller stærkt.
- Brug vurderingsskemaet efter lektion 2 og igen til sidst.

Hvis eleverne ikke har haft forrige års forløb: start med lektion 1 og 2 fra 7. klasse (ca. 100 minutter), og gå så videre.

Forløbet bygger videre på: Bygger på 7. klasses billedtjek og tjekark. Nu tjekker eleverne hele nyheder med fire trin.

Sandt eller falsk

Tjek en nyhed: lateral læsning

Eleverne tjekker påstande og nyheder i fire trin, åbner nye faner og skriver en dokumenteret konklusion: sandt, falsk, delvist eller kan ikke afgøres.

Det skal eleverne kunne

- Tjekke en påstand i fire trin
- Bruge lateral læsning
- Skrive en dokumenteret konklusion

Forberedelse

- Vælg tre påstande: en sand, en falsk, en delvist. Tjek dem selv først og noter facit og kilder. Undgå politisk følsomme emner, hvis klassen er splittet.
- Læs forløbet Tjek en nyhed og guiden Falske nyheder og AI-tekster (20 minutter).
- Aftal, at «kan ikke afgøres» er en gyldig konklusion.

Lektion 1: Fire trin (ca. 50 min.)

Det gør du: Vis SIFT på et opslag: stop, undersøg afsenderen, find bedre dækning, følg det tilbage. Vis lateral læsning ved at åbne nye faner i stedet for at læse videre på siden.

Det gør eleverne: Eleverne prøver de fire trin på et opslag og skriver, hvad de søgte på.

Lektion 2: Tjek tre påstande (ca. 60 min.)

Det gør du: Grupperne får tre påstande hver. De bruger tjekarket, og du går rundt og spørger: Hvad søgte I på? Hvad fandt I? Hvor sikre er I?

Det gør eleverne: Grupperne dokumenterer hvert trin og kommer med en konklusion for hver påstand.

Lektion 3: Når AI er kilden (ca. 45 min.)

Det gør du: Lad eleverne bruge en AI til at finde søgeord og spørgsmål, men ikke svaret. Vis, hvordan man tjekker, at citater og tal findes.

Det gør eleverne: Eleverne bruger prompten Tjek en påstand med AI som spørgeguide og noterer, hvad de selv måtte tjekke.

Lektion 4: Konklusion og refleksion (ca. 50 min.)

Det gør du: Grupperne præsenterer. Diskuter: Hvilke påstande var sværest? Hvad snød os? Hvad ville vi gøre anderledes?

Det gør eleverne: Eleverne skriver tre råd til sig selv om at stoppe og tjekke, før de deler.

Tjek en nyhed: lateral læsning: tilpasning og vurdering

Tilpas undervejs

Hvis det går langsomt: Giv eleverne en tjekliste med færdige søgeord og begræns til én påstand.

Hvis det går stærkt: Lad eleverne vælge en rigtig påstand fra deres egen verden og lave et lille faktatjek til klassen.

Vurdering

Mål	Begynder	På vej	Sikker
Bruge fire trin	Bruger to trin	Bruger alle fire trin og dokumenterer	Bruger trinene fleksibelt og begrunder valg
Lateral læsning	Åbner en ny fane	Undersøger afsenderen i andre kilder	Sammenligner flere uafhængige kilder
Konklusion	Konkluderer uden begrundelse	Begrunder med kilder	Vurderer sikkerhed og angiver begrænsninger

Videre

I 9. klasse undersøger eleverne, hvem der vil påvirke os, og hvordan algoritmer viser os mere af det, vi klikker på.

Sandt eller falsk

Elevark: Tjek en nyhed: lateral læsning

Navn _____ Dato _____

Opgaver

1. Skriv påstanden og hvor du så den.

2. Stop: hvad føler du?

3. Afsender: hvem står bag, og hvad vil de?

4. Bedre dækning: hvad skriver andre om det? Hvilke kilder?

5. Følg tilbage: findes originalen? Er den ændret?

6. Konklusion: sandt / falsk / delvist / kan ikke afgøres, og hvorfor.

Tjek dig selv

☐ Jeg åbnede nye faner.

☐ Jeg søgte på afsenderen.

☐ Jeg fandt mindst to uafhængige kilder.

☐ Jeg skrev, hvor sikker jeg er.

Til sidst

1. Hvad er forskellen på lateral læsning og at læse videre på siden?

2. Hvornår er «kan ikke afgøres» det rigtige svar?

Jeg brugte AI til: _____ Det gjorde jeg selv: _____

Tænk selv, brug AI klogt

Dine data og AI

Eleverne undersøger, hvad AI-tjenester gør ved det, vi skriver, og laver et privatlivs-tjek og regler for sig selv og klassen.

Det skal eleverne kunne

- Forklare, hvad personoplysninger er
- Tjekke, hvad en tjeneste gør ved data
- Lave regler for eget og klassens brug af AI

Forberedelse

- Vælg en AI-tjeneste, skolen bruger. Find dens privatlivspolitik og skriv fire vigtige punkter ned i enkle ord.
- Tjek skolens og kommunens regler for AI og databehandleraftaler.
- Læs guiden Klassens aftaler om AI (10 minutter).

Lektion 1: Hvad er personoplysninger? (ca. 50 min.)

Det gør du: Brug eksempler: navn, billede, stemme, adresse, helbred. Diskuter, hvad man aldrig skriver til en AI, og hvorfor.

Det gør eleverne: Eleverne sorterer eksempler i «må deles», «tænk dig om», «aldrig».

Lektion 2: Hvad gør tjenesten? (ca. 55 min.)

Det gør du: Vis de fire punkter fra privatlivspolitikken. Lad eleverne undersøge, om tjenesten gemmer samtaler, og hvad skolen har aftalt.

Det gør eleverne: Eleverne udfylder et privatlivs-tjek for tjenesten og siger, om de ville bruge den.

Lektion 3: Ophavsret og AI-billeder (ca. 45 min.)

Det gør du: Diskuter, om man må bruge andres billeder og tekster, og hvem der ejer det, en AI laver.

Det gør eleverne: Eleverne skriver tre regler for at bruge billeder og tekst fra AI og andre.

Lektion 4: Mine og klassens regler (ca. 45 min.)

Det gør du: Klassen sammenstiller reglerne i en kort aftale. Hæng den op, og aftal at revidere den efter tre måneder.

Det gør eleverne: Eleverne vælger tre regler, de vil følge, og forklarer hvorfor.

Dine data og AI: tilpasning og vurdering

Tilpas undervejs

Hvis det går langsomt: Giv eksemplerne færdigt sorteret med begrundelse, og lad eleverne vælge tre regler fra en liste.

Hvis det går stærkt: Lad eleverne sammenligne to tjenesters vilkår og forklare, hvad der er forskelligt.

Vurdering

Mål	Begynder	På vej	Sikker
Forklare personoplysninger	Nævner eksempler	Forklarer, hvorfor de skal beskyttes	Anvender på nye eksempler
Tjekke en tjeneste	Finder privatlivspolitikken	Udfylder tjekket	Vurderer og begrunder valg
Lave regler	Bidrager til reglerne	Formulerer egne regler	Begrunder og forklarer for andre

Videre

I 9. klasse arbejder eleverne med at forklare deres eget arbejde og dokumentere AI-brug.

Tænk selv, brug AI klogt

Elevark: Dine data og AI

Navn _____ Dato _____

Opgaver

1. Sorter eksempler: må deles / tænk dig om / aldrig.

2. Privatlivs-tjek: gemmer tjenesten samtaler? Hvem kan se dem?

3. Skriv tre regler for billeder og tekst.

4. Skriv dine tre regler for AI.

5. Hvad ville du gøre, hvis en kammerat delte dine private oplysninger?

Tjek dig selv

☐ Jeg ved, hvad personoplysninger er.

☐ Jeg har tjekket, hvad tjenesten gør.

☐ Jeg deler ikke private oplysninger med AI.

☐ Jeg kender klassens aftale.

Til sidst

1. Hvad skriver du aldrig til en AI?

2. Hvem kan du spørge om regler?

Jeg brugte AI til: _____ Det gjorde jeg selv: _____